ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Підкомітет з питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном

(вул. Банкова, 5-7, кімн. 214)
(у режимі відеоконференції)

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ № 3

01 березня 2021р.
14 год 00 хв.

ГОЛОВУЄ: Голова підкомітету Мовчан О.В.

ПРИСУТНІ: Народні депутати України – члени підкомітету (онлайн): Буймістер Л.А., Скорик М.Л., Кицак Б.В., Шевченко Є.В.
Народний депутат України – член Комітету: Тарута С.О.

Працівники секретаріату Комітету – Гаврилів Р.М., Прокопенко Р.Б., Гудова О.Ю., Конєва І.В., Терегейло Ю.В., Дехтярук М.Б., Стьопіна К.А.

ВІДСУТНІ: Народні депутати України – члени підкомітету: Підласа Р.А., Приходько Б.В.

ЗАПРОШЕНІ:

ЮРЧЕНКО Олександр Миколайович	-	народний депутат України;
ТОРОХТІЙ Богдан Григорович	-	народний депутат України;
СЕННИЧЕНКО Дмитро Володимирович	-	Голова Фонду державного майна України;
КУДІН Денис Ігорович	-	заступник Голови Фонду державного майна України;
ЮНАНОВ Юрій Олександрович	-	директор ДП «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця»;

ЛУБЕННІКОВ Сергій Вікторович	-	в.о. директора ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат»;
ЧИШИНСЬКИЙ Роман Володимирович	-	адвокат Компанії «ТОЛЕКСІС ТРЕЙДІНГ ЛІМІТЕД»;
СІЮШОВ Денис Юрійович	-	помічник народного депутата Торохтія Б.Г.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обговорення ситуації щодо можливих схем нанесення збитків ДП «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця».

2. Обговорення ситуації, що склалася з ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» (ЗТМК) щодо можливого порушення прав інвесторів.

Голова підкомітету Мовчан О.В. ознайомив присутніх з порядком денним засідання підкомітету з питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном.

Питання 1.

СЛУХАЛИ: Інформацію Голови підкомітету Мовчана О.В. щодо ситуації стосовно можливих схем нанесення збитків державним підприємством «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця» ***(Додаток 1)***.

В обговоренні зазначеного питання взяли участь народні депутати України – члени підкомітету: Мовчан О.В., Шевченко Є.В., Буймістер Л.А., народний депутат України – член Комітету Тарута С.О., народний депутат України Юрченко О.М., Голова Фонду державного майна України Сенниченко Д.В., заступник Голови Фонду державного майна України Кудін Д.І.

За результатами обговорення члени підкомітету

УХВАЛИЛИ: 1. Інформацію народного депутата України Юрченка О. М., викладену у депутатському зверненні № 412д9/5-2021/44034 (387040) від 15.02.2021 разом із додатками, щодо ситуації з інвестиційними договорами, укладеними між ДП «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця» та окремими підприємствами приватної форми власності, взяти до відома.

2. Фонду державного майна України:

терміново надати народним депутатам України - членам Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку письмовий звіт (копію), підготовлений компанією Grant Thornton Ukraine на замовлення ДП «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця»;

рекомендувати провести спільну нараду з керівництвом Державного підприємства «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця» із запрошенням народних депутатів України - членів Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку щодо внесення змін до чинних інвестиційних договорів, укладених між ДП «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця» та підприємствами приватної форми власності для приведення показника частки державного підприємства у загальній площі споруджуваних об'єктів до середньоринкового показника, вжити ефективні юридично-значимі дії для припинення нанесення збитків державному підприємству;

до наступного засідання Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку надати:

1) інформацію у письмовій формі щодо ситуації з інвестиційними договорами, укладеними між ДП «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця» та окремими підприємствами приватної форми власності, з урахуванням інформації, оголошеної на цьому засіданні підкомітету з питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном;

2)план конкретних дій для припинення нанесення збитків державному підприємству;

3) опис конкретних заходів, вжитих керівництвом Фонду державного майна України протягом 2020 року для припинення нанесення збитків державному підприємству.

3. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку:

Інформацію, викладену у цьому рішенні підкомітету з питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном, взяти до відома.

Заслухати інформацію Фонду державного майна України щодо ситуації з інвестиційними договорами, укладеними між Державним підприємством «Науково-дослідний виробничий агрокомбінат «Пуща-Водиця» та окремими підприємствами приватної форми власності, план конкретних дій для припинення нанесення збитків державному підприємству, опис конкретних заходів, вжитих керівництвом Фонду державного майна України протягом 2020 року для припинення нанесення збитків державному підприємству, на найближчому засіданні Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку.

Оцінити діяльність керівництва Фонду державного майна України з управління Державним підприємством “Науково-дослідний виробничий агрокомбінат “Пуща-Водиця”.

«за» – 4

(Мовчан О.В., Буймістер Л.А., Скорик М.Л., Кицак Б.В.)

«проти» – 0
«утримався» – 0

Рішення прийнято.

(Шевченко Є.В. не брав участі у голосуванні)

Питання 2.

СЛУХАЛИ: Інформацію Голови підкомітету Мовчана О.В. стосовно ситуації, що склалася з ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат» (ЗТМК) щодо можливого порушення прав інвесторів ***(Додаток 2)***.

В обговоренні зазначеного питання взяли участь народні депутати України – члени підкомітету: Мовчан О.В., Буймістер Л.А., Скорик М.Л., народний депутат України – член Комітету Тарута С.О., народний депутат України Юрченко О.М., адвокат Компанії «ТОЛЕКСІС ТРЕЙДІНГ ЛІМІТЕД» Чишинський Р.В., Голова Фонду державного майна України Сенниченко Д.В., заступник Голови Фонду державного майна України Кудін Д.І.

За результатами обговорення члени підкомітету

УХВАЛИЛИ: 1. Інформацію компанії “Толексіс Трейдінг Лімітед” (Tolexis Trading Limited), викладену у зверненні № 58139 (401891) від 23.02.2021 щодо ситуації з приватизацією 51% статутного капіталу ТОВ “Запорізький титано-магнієвий комбінат”, взяти до відома.

2. Фонду державного майна України до наступного засідання Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку надати інформацію у письмовій формі щодо ситуації з приватизацією 51% статутного капіталу ТОВ “Запорізький титано-магнієвий комбінат” та затвердженням нової редакції Статуту ТОВ “Запорізький титано-магнієвий комбінат”, з урахуванням інформації, оголошеної на цьому засіданні підкомітету з питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном, та щодо заходів, вжитих керівництвом Фонду державного майна України за результатами цього засідання.

3. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку:

Інформацію, викладену у цьому рішенні підкомітету з питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном, взяти до відома.

Заслухати інформацію Фонду державного майна України щодо ситуації з приватизацією 51% статутного капіталу ТОВ "Запорізький титано-магнієвий комбінат" і затвердженням нової редакції Статуту ТОВ "Запорізький титано-магнієвий комбінат", а також щодо заходів, вжитих керівництвом Фонду державного майна України за результатами цього засідання підкомітету з питань регулювання публічних закупівель та ефективного управління державним і комунальним майном, на найближчому засіданні Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку та надати оцінку діям керівництва Фонду державного майна України.

«за» – 4

(Мовчан О.В., Буймістер Л.А., Скорик М.Л., Кицак Б.В.)

«проти» – 0
«утримався» – 0

Рішення прийнято.

(Шевченко Є.В. не брав участі у голосуванні)

ГОЛОВА ПІДКОМІТЕТУ **О. МОВЧАН**

Додаток 1

Питання 1. Щодо ситуації з інвестиційними договорами, укладеними Державним підприємством "Науково-дослідний, виробничий Агрокомбінат "Пуща-Водиця", та відсутністю ефективних юридично-значимих дій зі сторони Фонду державного майна України

Державним підприємством "Науково-дослідний, виробничий Агрокомбінат "Пуща-Водиця" (далі - "Агрокомбінат") протягом 2008-2020 років були укладені 7 інвестиційних договорів із додатковими угодами (далі - "Інвестиційні договори") із наступними підприємствами приватної форми власності:

- ТОВ "Сітібудсервіс" (код ЄДРПОУ: 37025544) - договір від 05.03.2013р. (з урахуванням змін);
- ТОВ "Олівер-Буд" (код ЄДРПОУ: 34161576) - договір від 08.04.2008р. (з урахуванням змін);
- ТОВ "Конкорд-ДС Плюс" (код ЄДРПОУ: 37245014) - договір від 28.11.2011р. (з урахуванням змін);
- ТОВ "Інтерпроект" (код ЄДРПОУ: 32211457) - договір від 02.11.2015р. (з урахуванням змін);
- ТОВ "Датоліт" (код ЄДРПОУ: 37245187) - договір від 29.11.2011р. (з урахуванням змін);
- ТОВ "Каштанове місто" (код ЄДРПОУ: 31242154) - договір від 25.09.2006р. (з урахуванням змін);
- ТОВ "Проектінвестбуд" (код ЄДРПОУ: 32850277) - договір від 02.11.2015р. (з урахуванням змін).

За інформацією народного депутата України Юрченка О.М. та Агрокомбінату всі вищезазначені підприємства належать до групи підприємств, пов'язаних чи афілійованих із ТОВ "Столиця Груп" (код ЄДРПОУ: 36175203) (Stolitsa Group).

Народним депутатом України Юрченком О.М., серед іншого, була надана наступна інформація:

Загальна площа переданих земельних ділянок за Інвестиційними договорами складає 306,53 га, у т.ч. 80,47 га, на яких вже відбувається будівництво. Площа земельних ділянок, що знаходяться на нульовій стадії будівництва, складає 118,97 га.

Середньозважена частка ДП "Пуща-Водиця" за умовами інвестиційних договорів становить 4,7% від житлової площі об'єктів. При цьому середня ринкова частка власника землі в загальній площі споруджуваних об'єктів

становить близько 15%. Розподіл відбувається на стадії завершення проектної документації та отримання дозволу на будівництво.

Станом на лютий 2021 року розмір розподілених площ становить 57,4 тис. кв. м. Таким чином, різниця площ, отриманих ДП “Пуща-Водиця”, у порівнянні з середньою ринковою часткою, становить 117 тис. кв. м. або 10,3% від площ до розподілу. Отже, у вартісному вираженні різниця розподілених площ, у порівнянні з середньою ринковою часткою, становить 2,3 млрд, грн. (при середньоринковій ціні 21 тис. грн / кв. м. без ПДВ для об'єктів, введених в експлуатацію, і 18 тис. грн. / кв. м. без ПДВ для об'єктів, що перебувають на стадії будівництва).

Орієнтовна площа об'єктів, що за інвестиційними договорами перебувають на нульовій стадії будівництва, становить 4 116 тис. кв. м., частка ДП “Пуща-Водиця” відповідно до діючих договорів становить 191 тис. кв. м., різниця у порівнянні з середньою ринковою часткою становить 426 тис. кв. м. або 10.3%. Різниця у вартісному вираженні у порівнянні з середньою ринковою часткою становить 5,2 млрд. грн. (при собівартості будівництва 12,1 тис. грн. / кв. м. Без ПДВ).

Отже, потенційно, сума недоотриманих доходів ДП “Пуща-Водиця” у зв’язку із виконанням укладених інвестиційних договорів з підприємствами, пов’язаними чи афілійованими із ТОВ “Столиця Груп”, складає 7,5 млрд гривень.

ДП “Пуща-Водиця” передано зі сфери управління Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України до сфери управління ФДМУ відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.11.2019 № 1101-р «Про передачу цілісних майнових комплексів державних підприємств, установ та організацій до сфери управління Фонду державного майна» та на підставі акта приймання-передачі від 20.12.2019р. Отже, з дати передачі ДП “Пуща-Водиця” в управління ФДМУ минуло більше року.

Агрокомбінатом, серед іншого, була надана наступна інформація:

Протягом 2020 року керівництво Агрокомбінату зверталося до підприємств-забудовників із пропозицією щодо внесення змін до інвестиційних договорів для приведення показника частки Агрокомбінату у загальній площі споруджуваних об'єктів до 15 відсотків, однак пропозиції були відхилені. Попередній в.о. керівника Агрокомбінату А. І. Шинкаренко також звертався до ФДМУ для погодження проекту додаткової угоди до інвестиційних договорів, водночас, ФДМУ залишив цю пропозицію без відповіді, відтак проект додаткової угоди залишився непогодженим.

У подальшому Агрокомбінат звернувся до Прокуратури міста Києва та Національної поліції України із проханням залучити Агрокомбінат у якості

потерпілого до кримінального провадження №12019000000001057 від 12.11.2019р. Слід зазначити, що за інформацією правоохоронних органів, існують, щонайменше, 2 інших кримінальних проваджень за фактом можливого нанесення збитків Агрокомбінату: №42019111200000606 (досудове розслідування СВ Києво-Святошинського ВП ГУНП в Київській області за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 Кримінального кодексу України) та №42017110000000155 (досудове розслідування Національного антикорупційного бюро України за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 Кримінального кодексу України).

Окрім того, Агрокомбінатом було замовлено проведення комплексного аналізу стану виконання інвестиційних договорів. Залученим консультантом виступила міжнародна консалтингова компанія Grant Thornton Ukraine. За результатом проведеного аналізу Агрокомбінат отримав письмовий звіт, в якому зазначено, що положення Інвестиційних договорів є дискримінаційними для Агрокомбінату, такими, що абсолютно не враховують інтереси Агрокомбінату, а також запропоновано низку заходів для захисту інтересів Агрокомбінату і держави. Зазначений звіт було надіслано до ФДМУ, однак жодної відповіді отримано не було. ФДМУ не прийняв жодних управлінських рішень з урахуванням висновків компанії Grant Thornton Ukraine.

Додаток 2

Питання 2. Щодо ситуації з приватизацією 51% статутного капіталу ТОВ "Запорізький Титано-Магнієвий Комбінат" шляхом продажу на аукціоні з умовами

До Комітету Верховної ради України з питань економічного розвитку звернувся представник компанії "Толексіс Трейдінг Лімітед" (Tolexis Trading Limited) (надалі - "Толексіс") стосовно ситуації з приватизацією 51% статутного капіталу ТОВ "Запорізький титано-магнієвий комбінат" (надалі - ТОВ "ЗТМК").

Компанією Толексіс, серед іншого, була надана наступна інформація:

ТОВ "ЗТМК" (код ЄДРПОУ: 38983006) було створено у 2013 році державою в особі ФДМУ (володіє 51% статутного капіталу) та іноземним інвестором - компанією ТОЛЕКСІС ТРЕЙДІНГ ЛІМІТЕД, Республіка Кіпр (49% статутного капіталу).

За умовами договору про заснування ТОВ "ЗТМК" держава внесла до статутного капіталу ТОВ "ЗТМК" цілісний майновий комплекс ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЗАПОРІЗЬКИЙ ТИТАНО-МАГНІЄВИЙ КОМБІНАТ», а компанія Толексіс - грошові кошти в сумі 110 млн. дол. США.

Порядок приватизації державної частки ТОВ "ЗТМК" регулюється нормами чинного Статуту ТОВ "ЗТМК", положеннями Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII, профільного Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» від 18 січня 2018 року № 2269-VIII, а також низкою нормативних підзаконних актів КМУ, ФДМУ, тощо.

Згідно з частиною першою статті 20 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII, учасник товариства має переважне право на придбання частки (частини частки) іншого учасника товариства, що продається третій особі.

Відповідно до частин шостої та сьомої статті 20 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII, статутом товариства може встановлюватися "інший порядок реалізації переважного права учасників товариства, розподілу відчужуваної частки (частини частки) між іншими учасниками товариства, відмови від реалізації переважного права учасників товариства. Статутом може встановлюватися, що учасники товариства не мають переважного права. Статутом також може бути передбачений обов'язок учасника товариства, який має намір продати частку (частину частки) третій особі, провести спершу переговори щодо її продажу з іншими учасниками товариства". Відповідні

положення можуть бути внесені до статуту, змінені або виключені з нього одностайним рішенням загальних зборів учасників, в яких взяли участь всі учасники товариства. При цьому, якщо продаж частки (частини частки) у статутному капіталі товариства здійснюється на аукціоні (публічних торгах) відповідно до закону, переважне право учасника товариства не застосовується.

Згідно з частиною першою статті 13 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» від 18 січня 2018 року № 2269-VIII приватизація державного або комунального майна здійснюється шляхом продажу об'єктів права державної або комунальної власності на аукціоні та шляхом викупу об'єктів приватизації.

10 серпня 2020 року відбулися Загальні збори учасників ТОВ "ЗТМК" на яких, серед іншого, було прийнято рішення про затвердження Статуту ТОВ "ЗТМК" у новій редакції.

Водночас, при голосуванні за затвердження нової редакції Статуту ТОВ "ЗТМК" 10.08.2020 року компанія Толексіс голосувала проти рішення про позбавлення переважного права одного з учасників на придбання частки (частини частки) учасника ТОВ "ЗТМК". При цьому відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 6 лютого 2018 року № 2275-VIII положення щодо переважного права можуть бути виключені із статуту товариства виключно за наявності згоди всіх учасників товариства.

25 листопада 2020 року Кабінетом Міністрів України було видано розпорядження № 1475-р «Про внесення зміни в додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 р. № 36», яким 51% Статутного капіталу ТОВ "ЗТМК" було включено до переліку об'єктів великої приватизації державної власності.

26 листопада 2020 року на офіційному сайті ФДМУ в мережі Інтернет, в розділі Новини, було опубліковано офіційне повідомлення[1], за змістом якого орган управління державною часткою ТОВ "ЗТМК", зокрема, проінформував про реєстрацію ФДМУ 23 листопада нової редакції Статуту ТОВ "ЗТМК", якою було скасовано пріоритетне право другого учасника на викуп у разі приватизації.

На підтвердження вищезазначеного повідомлення 7 грудня 2020 року ФДМУ було видано Наказ № 1971 "Про прийняття рішення про приватизацію державної частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Запорізький титано-магнієвий комбінат» (код ЄДРПОУ 38983006)"[2].

За змістом зазначеного Наказу ФДМУ прийняв рішення про приватизацію

[1] http://www.spfu.gov.ua/ua/news/6964.html
[2] http://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/nakaz1971.pdf

державної частки розміром 51% статутного капіталу ТОВ “ЗТМК” шляхом продажу на аукціоні з умовами.

Компанія Толексіс листом № 58139 (401891) від 23.02.2021 надала висновок науково-правової експертизи щодо доктринального тлумачення та застосування деяких норм чинного законодавства України про корпоративні та приватизаційні відносини, виконаної на підставі звернення компанії Толексіс у відповідності до Закону України “Про наукову і науково-технічну експертизу”.

У зазначеній науково-правовій експертизі було сформульовано, зокрема, наступні висновки:

1. Приватизація державної частки розміром 51% статутного капіталу ТОВ “ЗТМК” має здійснюватися з урахуванням особливостей їхнього викупу відповідно до законодавства України та установчих документів ТОВ “ЗТМК”;

2. Частиною першою статті 20 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» прямо передбачено переважне право учасника товариства, яке надає його носію можливість пріоритетно перед третіми особами придбати частку статутного капіталу ТОВ “ЗТМК”, що відчужується.

3. Володіння переважним правом на придбання частки статутного капіталу товариства іншого учасника визначає особливий правовий статус власника корпоративних прав у сфері реалізації приватизаційних відносин, пов’язаних з її відчуженням.

4. Компанія Толексіс. як власник корпоративних прав ТОВ “ЗТМК”, відповідно до законодавства України та установчих документів ТОВ “ЗТМК” має переважне право на придбання державної частки розміром 51% статутного капіталу ТОВ “ЗТМК” у процесі її приватизації;

5. Приватизація об’єкта великої приватизації - державної частки розміром 51% статутного капіталу ТОВ “ЗТМК” має здійснюватися у спосіб приватизації, який визначений положенням статті 5 Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна”, шляхом її викупу іншим учасником товариства - компанією Толексіс. Застосування вказаного способу приватизації обумовлено необхідністю дотримання гарантованого законом суб’єктивного переважного права учасника товариства.

6. Нормативне співвідношення між нормами частини 5 статті 19 Закону України “Про приватизацію державного і комунального майна”, частини 7 статті 20 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та пункту 6.14 Статуту ТОВ “ЗТМК”, які регулюють відносини щодо продажу об’єктів великої приватизації на аукціоні з умовами та незастосування переважного права учасника товариства у разі продажу частки (частини частки) на аукціоні (публічних торгах), полягає в тому, що застосування

аналізованих норм є правомірним тільки у разі, якщо учасник товариства не скористається переважним правом на придбання частки у статутному капіталі товариства.

7. Правило частини 1 статті 20 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» про переважне право на придбання частки (частини частки) іншого учасника товариства, що продається третій особі, має пріоритетне значення з метою забезпечення інтересів іншого учасника товариства.

8. Згідно із законодавством України з питань приватизації державний орган приватизації вправі приймати рішення про продаж на аукціоні з умовами частки, що належить державі у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, заснованого на базі об'єднання майна різних форм власності, якщо особи, які відповідно до законодавства та з урахуванням установчих документів таких товариств не скористалися у визначений строк своїм переважним правом на викуп. Тобто, правові підставі для відчуження (приватизації) державної частки шляхом проведення аукціону з умовами виникають тільки у разі нереалізації переважного права учасника товариства на викуп державної частки статутного капіталу, що продається третій особі. За таких обставин державний орган приватизації зобов'язаний не порушувати переважне право учасника товариства на придбання частки у статутному капіталі товариства, що відчужуються іншим його учасником.